

תבניתה המתוחכמת והמאלפת של אסתר Esther's Brilliant Plan

(1) אסתר א, א-ג

ויהי בימי אחשוורוש הוא אחשוורוש המלך מהדו ועד־כּוֹשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה: בַּיָּמִים הָהֵם כִּשְׁבַתוֹ הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ עַל פֶּסַח מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה: בְּשָׁנַת שְׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֶּה לְכָל־שָׂרָיו וְעַבְדָּיו חֵילוֹ פָּרַס וּמְדֵי הַפְּרָתָמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת לְפָנָיו:

(2) אסתר ב, ט-יז

וּתֵיטֵב הַנְּעֵרָה בְּעֵינָיו וּתְשֵׂא חֶסֶד לְפָנָיו וַיְבַהֵל אֶת־תַּמְרוּקִיָּה וְאֶת־מְנוּחָה לְתֵת לָהּ וְאֵת שֶׁבַע הַנְּעֵרוֹת הָרֵאיוֹת לְתֵת־לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁנֶה וְאֶת־נְעֵרוֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית הַנָּשִׁים: לֹא־הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת־עֲמָהּ וְאֶת־מוֹלְדָתָהּ כִּי מְרֻדְכֵי צִוָּה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא־תִגִּיד: וּבְכָל־יוֹם וַיּוֹם מְרֻדְכֵי מֵתְהַלֵּךְ לְפָנָיו חָצֵר בֵּית־הַנָּשִׁים לְדַעַת אֶת־שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמֵה־יַעֲשֶׂה בָּהּ: וּבִהְגִיעַ תֵּרֵךְ נְעֵרָה וְנַעֲרָה לְבֹאוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ מִקִּץ הַיּוֹת לָהּ כְּדַת הַנָּשִׁים שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּי כֵן יִמְלְאוּ יָמֵי מְרוּקִיָּהן שְׁשֶׁה חֳדָשִׁים בְּשִׁמּוֹן הַכּוֹר וּשְׁשֶׁה חֳדָשִׁים בְּבִשְׂמִים וּבִתְמֻרוּקֵי הַנָּשִׁים: וּבִזְהַר הַנְּעֵרָה בָּאָה אֶל־הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנְתֵּן לָהּ לְבֹאוֹ עִמָּהּ מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד־בֵּית הַמֶּלֶךְ: בְּעָרְבוֹ הָיָה בָּאָה וּבִבְקָרָה הָיָה שׁוֹבָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים שְׁנֵי אֶל־יָד שְׁעֵשְׂגֵי סָרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַפִּילֹגְשִׁים לֹא־תָבֹא עוֹד אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי אִסַּח־פָּנָיו בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרָאָה בְּשֵׁם: וּבִהְגִיעַ תֵּרֵךְ־אֶסְתֵּר בֵּית־אֲבִיחַיִל דָּד מְרֻדְכֵי אֲשֶׁר לָקַח־לוֹ לְבַת לְבֹאוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דְבָר כִּי אִם אֶת־אֲשֶׁר יֹאמַר הָגִי סָרִיס־הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וּתְהִי אֶסְתֵּר נִשְׂאֵת חֵן בְּעֵינָיו כָּל־רְאִיָּה: וּתְלַקַּח אֶסְתֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ אֶל־בֵּית מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי הוּא־חֹדֶשׁ טֵבֵת בְּשָׁנַת־שֶׁבַע לְמַלְכוּתוֹ: וַיֵּאָהֵב הַמֶּלֶךְ אֶת־אֶסְתֵּר מִכָּל־הַנָּשִׁים וּתְשֵׂא־חֵן וַחֶסֶד לְפָנָיו מִכָּל־הַבְּתוּלֹת וַיִּשֶׂם כְּתֵר־מַלְכוּת בְּרֵאשִׁיָּה וַיִּמְלִיכָהּ תַּחַת וְשָׂתִי:

(3) אסתר ג, א-י

אֲחֵרוֹ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִּדְּלָהּ הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ אֶת־הַמֶּן בֶּן־הַמְּדִתָּא הָאֲגָגִי וַיִּנְשְׂאָהוּ וַיִּשֶׂם אֶת־כְּסָאוֹ מֵעַל כָּל־הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ: וְכָל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהַמֶּן כִּי־כֵן צִוָּה־לוֹ הַמֶּלֶךְ וּמְרֻדְכֵי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה: וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמְרֻדְכֵי מִדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֶת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ: וַיְהִי כַּאֲמַרְם אֵלָיו יוֹם וַיּוֹם וְלֹא שָׁמַע אֵלֵיהֶם וַיִּגִּידוּ לְהַמֶּן לְרֵאוֹת הַיַּעֲמָדוֹ דְּבָרֵי מְרֻדְכֵי כִּי־הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר־הוּא יְהוּדִי: וַיֵּרָא הַמֶּן כִּי־אִין מְרֻדְכֵי כְרָע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּמְלֵא הַמֶּן חֲמָה: וַיִּבְזוּ בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמְרֻדְכֵי לְבַדּוֹ כִּי־הִגִּידוּ לוֹ אֶת־עַם מְרֻדְכֵי וַיִּבְקַשׁ הַמֶּן לְהַשְׁמִיד אֶת־כָּל־הַיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מַלְכוּת אַחֲשֻׁרוּשׁ עִם מְרֻדְכֵי: בַּחֹדֶשׁ הָרֵאשׁוֹן הוּא־חֹדֶשׁ נִסָּן בְּשָׁנַת שְׁתַּיִם עָשָׂרָה לְמֶלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹדֵל לְפָנָיו הַמֶּן מִיּוֹם לַיּוֹם וּמִחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אָדָר: וַיֹּאמֶר הַמֶּן לְמֶלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ יִשְׁנֶנּוּ עִם־אֲחֹד מִפְּוֹר וּמִפְּוֹר בֵּין הַעַמִּים בְּכָל מְדִינֹת מַלְכוּתְךָ וְדַתֵּיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל־עַם וְאֶת־דַּתֵּי הַמֶּלֶךְ אֵינֶם עוֹשִׂים וְלִמֶּלֶךְ אֵין־שׁוּה לְהַנִּיחֶם: אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִכְתַּב לְאַבְדָּם וְעִשְׂרַת אֲלָפִים כְּפַר־כֶּסֶף אֲשֶׁקּוֹל עַל־יְדֵי עֲשֵׂי הַמְּלָאכָה לְהַבִּיא אֶל־גְּנוּי הַמֶּלֶךְ: וַיִּסַּר הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַתִּנְחָה לְהַמֶּן בֶּן־הַמְּדִתָּא הָאֲגָגִי עָרֵךְ הַיְהוּדִים:

(4) אסתר ד, ז-יז

וּתְקַרְא אֶסְתֵּר לְהִתְךָ מִסָּרִיסֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הָעֵמִיד לִפְנֵיהָ וּתְצַוֶּהוּ עַל־מַרְדֳּכָי לְדַעַת מַה־זֶּה וְעַל־מַה־זֶּה:
וַיֵּצֵא הֶתֶךְ אֶל־מַרְדֳּכָי אֶל־דְּחוּב הָעִיר אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ: וַיַּגְדֵּלוּ מַרְדֳּכָי אֶת כָּל־אֲשֶׁר קָרְהוּ וְאֵתָּה
פְּרִשְׁת הַפֶּסֶף אֲשֶׁר אָמַר הַמֶּן לְשָׂקוֹל עַל־גִּזְיוֹ הַמֶּלֶךְ בַּיהוּדִים בַּיהוּדִים לְאַבְדָם: וְאֵת־פֶּתֶשֶׁגַן פֶּתַב־הַדָּת
אֲשֶׁר־נָתַן בְּשׁוֹשָׁן לְהַשְׁמִידֵם נָתַן לוֹ לְהִרְאוֹת אֶת־אֶסְתֵּר וּלְהַגִּיד לָהּ וּלְצַוּוֹת עָלֶיהָ לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ
לְהִתְחַנֵּן־לוֹ וּלְבַקֵּשׁ מִלִּפְנֵי עַמָּה: וַיָּבֹא הֶתֶךְ וַיַּגִּד לְאֶסְתֵּר אֶת דְּבָרֵי מַרְדֳּכָי: וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהִתְךָ
וּתְצַוֶּהוּ אֶל־מַרְדֳּכָי: כָּל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים אֲשֶׁר כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבֹא־אֶל־
הַמֶּלֶךְ אֶל־הַחֲצַר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא־יִקְרָא אַחַת דָּתוֹ לְהִמָּיֵת לְבַד מֵאֲשֶׁר יוֹשִׁיט־לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת־שַׂרְבִיט
הַזֶּהָב וְחַיָּה וְאִנִּי לֹא נִקְרָאתִי לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם: וַיִּגִּידוּ לְמַרְדֳּכָי אֶת דְּבָרֵי אֶסְתֵּר:
וַיֹּאמֶר מַרְדֳּכָי לְהָשִׁיב אֶל־אֶסְתֵּר אֶל־תְּדַמִּי בְנַפְשֶׁךָ לְהַמְלִיט בֵּית־הַמֶּלֶךְ מִכָּל־הַיְהוּדִים: כִּי אִם־הִחַרְשׁ
תַּחֲרִישִׁי בַּעֲת הַזֹּאת רֹחַ וְהִצְלָה יַעֲמֹד לַיְהוּדִים מִמָּקוֹם אֲחֵר וְאֵת וּבֵית־אֲבִיךָ תִּאבְדוּ וּמִי יוֹדֵעַ אִם־לַעֲת
כְּזֹאת הִגַּעַת לְמַלְכוּת: וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהָשִׁיב אֶל־מַרְדֳּכָי: לֵךְ כְּנוֹם אֶת־כָּל־הַיְהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשָׁן
וְצוּמוּ עָלַי וְאֶל־תִּאכְלוּ וְאֶל־תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וַיּוֹם גַּם־אֲנִי וּנְעֻדְתִּי אֲצוּם כֵּן וּבְכֵן אָבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר לֹא־כָדַת וּכְאֲשֶׁר אֲבָדְתִּי אֲבָדְתִּי: וַיַּעֲבֹר מַרְדֳּכָי וַיַּעַשׂ כְּכָל אֲשֶׁר־צִוְּתָהּ עָלָיו אֶסְתֵּר:

(5) אסתר פרק ה

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּתְלַבֵּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת וַתַּעֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ
יּוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ בְּבֵית הַמַּלְכוּת נֹכַח פֶּתַח הַבַּיִת: וַיְהִי כִּרְאוֹת הַמֶּלֶךְ אֶת־אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עֹמַדַת
בַּחֲצַר נִשְׂאָה חֵן בְּעֵינָיו וַיּוֹשִׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת־שַׂרְבִיט הַזֶּהָב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר וַתִּגַּע בְּרֹאשׁ
הַשַּׂרְבִיט: וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לְּךָ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּמַה־בִּקְשָׁתְךָ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת וַיִּנָּתֵן לָךְ:
וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יָבֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן הַיּוֹם אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי לוֹ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
מַה־רוּ אֶת־הַמֶּן לַעֲשׂוֹת אֶת־דְּבַר אֶסְתֵּר וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה אֶסְתֵּר: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
לְאֶסְתֵּר בְּמִשְׁתָּה הִינֵן מַה־שְּׂאֵלְתְךָ וַיִּנָּתֵן לָךְ וּמַה־בִּקְשָׁתְךָ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת וַתַּעַשׂ: וַתַּעַן אֶסְתֵּר וַתֹּאמֶר
שְׂאֵלְתִי וּבִקְשָׁתִי: אִם־מְצָאתִי חֵן בְּעֵינָי הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב לִתֵּת אֶת־שְׂאֵלְתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת־
בִּקְשָׁתִי יָבֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר אַעֲשֶׂה לָהֶם וּמֵחַר אַעֲשֶׂה כְּדִבְרֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֵּצֵא הַמֶּן בַּיּוֹם הַהוּא
שִׂמְח וְטוֹב לֵב וּכְרֹאוֹת הַמֶּן אֶת־מַרְדֳּכָי בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא־קָם וְלֹא־זָע מִמֶּנּוּ וַיִּמְלֵא הַמֶּן עַל־מַרְדֳּכָי חֲמָה:
וַיִּתְאַפֵּק הַמֶּן וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלַח וַיָּבֵא אֶת־אֶהֱבִי וְאֵת־זֶדֶשׁ אִשְׁתּוֹ: וַיְסַפֵּר לָהֶם הַמֶּן אֶת־כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ
וְרֹב בְּנָיו וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ וְאֵת אֲשֶׁר נִשְׂאוֹ עַל־הַשָּׂרִים וְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר הַמֶּן אַף לֹא־הִבִּיאָהּ
אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עַם־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה כִּי אִם־אוֹתִי וְגַם־לְמַחֵר אֲנִי קָרוּא־לָהּ עַם־הַמֶּלֶךְ:
וְכֹל־זֶה אֵינְנוּ שׂוֹה לִי בְּכַל־עֵת אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה אֶת־מַרְדֳּכָי הַיְהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ: וַתֹּאמֶר לוֹ זֶרֶשׁ
אִשְׁתּוֹ וְכָל־אֶהֱבִי יַעֲשׂוּ־עִךְ גְּבוּהַ חֲמִשִּׁים אַמָּה וּבִבְקָרוֹ אָמַר לְמֶלֶךְ וַיִּתְּלוּ אֶת־מַרְדֳּכָי עָלָיו וּבֹא־עַם־הַמֶּלֶךְ
אֶל־הַמִּשְׁתָּה שִׂמְח וַיִּיטֵב הַדְּבַר לִפְנֵי הַמֶּן וַיַּעַשׂ הָעֵץ:

6 אסתר פרק 1

בלילה ההוא נדרה שנת המלך ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים והיו נקראים לפני המלך: וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי על-בגתנא ות'רש שני סריסי המלך משמרי הסף אשר בקשו לשלח יד במלך אחשוורוש: ויאמר המלך מה-נעשה יקר וגדולה למרדכי על-זה ויאמרו נערי המלך משרתיו לא-נעשה עמו דבר: ויאמר המלך מי בחצר והמן בא לחצר בית-המלך החיצונה לאמר למלך לתלות את-מרדכי על-העץ אשר-הכין לו: ויאמרו נערי המלך אליו הנה המן עמד בחצר ויאמר המלך יבוא: ויבוא המן ויאמר לו המלך מה-לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו ויאמר המן בלבו למי יחפץ המלך לעשות יקר יותר ממני: ויאמר המן אל-המלך איש אשר המלך חפץ ביקרו: יביאו לבוש מלכות אשר לבש-בו המלך וסוס אשר רכב עליו המלך ואשר נתן פתן מלכות בראשו: ונתון הלבוש והסוס על-יד-איש משרי המלך הפרתמים והלבישו את-האיש אשר המלך חפץ ביקרו והרכיבוהו על-הסוס ברחוב העיר וקראו לפניו פכה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו: ויאמר המלך להמן מחר קח את-הלבוש ואת-הסוס כאשר דברת ועשה-כן למרדכי היהודי היושב בשער המלך אל-תפל דבר מכל אשר דברת: ויקח המן את-הלבוש ואת-הסוס וילבש את-מרדכי וירכיבוהו ברחוב העיר ויקרא לפניו פכה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו: וישב מרדכי אל-שער המלך והמן נדחף אל-ביתו אבל וחפוי ראש: ויספר המן לודש אשתו ולכל-אהביו את כל-אשר קרהו ויאמרו לו חכמיו וזרש אשתו אם מזדע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא-תוכל לו כי-נפול תפול לפניו: עודם מדברים עמו וסריסי המלך הגיעו ויבהלו להביא את-המן אל-המשתה אשר-עשתה אסתר:

7 אסתר פרק 2

ויבא המלך והמן לשתות עם-אסתר המלכה: ויאמר המלך לאסתר גם ביום השני במשתה היין מה-שאלתך אסתר המלכה ותנתן לך ומה-בקשתך עד-חצי המלכות ותעש: ותען אסתר המלכה ותאמר אס-מצאתי חן בעיניך המלך ואס-על-המלך טוב תנתן-לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי: כי נמכרנו אני ועמי להשמיד להרוג ולאבד ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי כי אין הצד שזה בנוק המלך: ויאמר המלך אחשוורוש ויאמר לאסתר המלכה מי הוא זה ואי-זה הוא אשר-מלאו לבו לעשות כן: ותאמר אסתר איש צר ואויב המן הרע הזה והמן נבעת מלפני המלך והמלכה: והמלך קם בחמתו ממשתה היין אל-גנת הבית והמן עמד לבקש על-נפשו מאסתר המלכה כי ראה כי-כלתה אליו הרעה מאת המלך: והמלך שב מגנת הבית אל-ביתו משתה היין והמן נפל על-המטה אשר אסתר עליה ויאמר המלך הגם לכבוש את-המלכה עמי בבית הדבר יצא מפי המלך ופני המן חפו: ויאמר חרבונה אחד מן-הסריסים לפני המלך גם הנה-העץ אשר-עשה המן למרדכי אשר דבר-טוב על-המלך עמד בבית המן גבה חמשים אמה ויאמר המלך תלהו עליו: ויתלו את-המן על-העץ אשר-הכין למרדכי וחמת המלך שככה: